

Moció de la Junta de Portaveus sobre el finançament dels Ens Locals

En els darrers deu anys, la nostra societat ha patit l'impacte negatiu de diverses crisis que han requerit modificacions legislatives i pressupostàries ad hoc, que intentaven minimitzar el seu impacte en el dia a dia de la nostra ciutadania i assegurar la prestació dels serveis que garanteixin l'estat del benestar d'una manera inclusiva.

En aquest sentit, els ens locals hem acumulat en una dècada una legislació lesiva contra l'autonomia local que es va concretar en la Llei de Racionalització i Sostenibilitat de l'Administració Local (LRSAL), la COVID-19 i la guerra d'Ucraïna amb la conseqüent i actual crisi que ha provocat un augment del preu de les matèries primeres i, en general, l'increment del cost dels serveis i inversions que es donen o s'impulsen des dels ens locals.

D'altra banda, és necessari remarcar la important disminució d'ingressos que ha representat per a molts ajuntaments la recent reforma de l'impost sobre l'increment del valor dels terrenys urbans. A més, s'ha requerit als ajuntaments el retorn dels ingressos recaptats per aquest impost que estaven subjectes a reclamació als ciutadans afectats.

Totes aquestes decisions que s'han pres a nivell Europeu, Estatal i de Catalunya han tingut com a destinataris els nostres veïns i veïnes i als ens locals com a gestors a primera línia en la seva aplicació.

Aquestes circumstàncies han posat a prova la solidesa del sistema de finançament dels ens locals i hem pogut constatar que s'ha agreujat la situació, que ja era prou precària, de manca de recursos, d'atribució continuada d'obligacions sense finançament, d'assumpció del principal esforç en el compliment de les mesures per reduir l'endeutament públic, etc.

L'augment del cost de les matèries primeres ha repercutit en les adjudicacions i en els complements que han comportat la seva execució. Molts dels projectes que s'han vist afectats estan vinculats a subvencions d'altres administracions, que no s'han augmentat, assumint els ens locals directament el sobre cost.

Els ens locals de Catalunya hem hagut de recórrer a les poques figures impositives que disposem per a fer front a aquestes circumstàncies. La resposta del legislador ha estat inexistent i els Governos a nivell Europeu, Estatal o Català que han incomplert respectivament la Carta d'Autonomia Local, la Constitució i l'Estatut de Catalunya que obligava a l'aprovació d'una llei de finances locals, han habilitat mesures restrictives pel deute, d'una banda, i a subvencions conjunturals que, en cap cas, solucionen el dèficit estructural de finançament dels ens locals i a una distribució dels ingressos que no es correspon amb aquestes obligacions.

A més, cal abordar de forma definitiva un finançament dels diferents territoris de l'Estat més transparent i just, que acabi amb l'actual dèficit fiscal de Catalunya, que és un greuge afegit per la ciutadania.

Estem posant al límit la pressió fiscal a la qual estan sotmesos els nostres conciutadans, en una etapa de crisi socioeconòmica continuada.

El repartiment entre les diferents administracions que es fa per part de l'Estat dels tributs i dels ingressos, no es correspon a les competències i responsabilitats que actualment tenen els ens locals respecte a les altres administracions.

És per a tot això, que l'Ajuntament (Diputació, Consell Comarcal, EMD) de (nom de l'ens local), proposa l'aprovació de la present moció, amb els següents

Per aquests motius proposo a la Junta de Portaveus el següent

ACORD

Primer.- Instar el Congrés, el Senat, el Parlament de Catalunya i els Governos de l'Estat i de la Generalitat, a una reforma estructural del finançament dels ens locals que assegurï el compliment del principi de suficiència financera.

Segon.- Impulsar una taula de negociació amb la Generalitat, per una banda, amb el Govern de l'Estat per una altra, i les entitats municipalistes més representatives per establir les bases del nou finançament local.

Tercer.- Mentre s'acorda el nou sistema de finançament local, cal habilitar de manera conjuntural un repartiment més equitatiu dels tributs i els ingressos de l'Estat i que la participació dels ens locals es correspongui amb les seves competències, la prestació de serveis impropis i resolgui la nul·la capacitat del sistema de finançament actual per a donar resposta a les necessitats de la nostra ciutadania.

Quart.- Instar el Govern de l'Estat a impulsar conjuntament amb els diferents territoris de l'Estat un nou sistema de finançament just i equilibrat que acabi amb el dèficit fiscal o es creï un topall màxim de solidaritat envers l'Estat seguint els models més avançats d'Europa, amb regles explícites i claredat de xifres i que garanteixi que tots els ciutadans reben les mateixes prestacions i serveis.

Cinquè.- Instar el Govern de l'Estat a derogar la LRSAL. L'objectiu que perseguia inicialment aquesta Llei, parcialment ja derogada, no té avui cap sentit i limita l'autonomia local a l'hora de donar resposta als reptes actuals. Instar també a modificar la Llei d'Estabilitat Pressupostària i Sostenibilitat Financera de manera que la seva aplicació se suavitzï i flexibilitzï perquè les entitats locals disposin de major autonomia en la despesa pública.

Sisè.- Instar el Govern de la Generalitat que constitueixi una comissió amb les entitats municipalistes més representatives per treballar conjuntament els continguts de l'avantprojecte de Llei de Governos i Finances locals de Catalunya. En aquesta proposta cal afrontar, entre altres prioritats, el finançament dels Consells Comarcals.

Setè.- Comunicar els presents acords al Govern de l'Estat, al Govern de la Generalitat, al Parlament de Catalunya, al Congrés de Diputats, al Senat, a l'Associació Catalana de Municipis i a la Federació de Municipis de Catalunya.

Sabadell, 13 de desembre de 2023.